

027-49 1975 JUN 21
ÉLET ÉS IRODALOM

Budapest

244 JÓZSEF ATTILA-BIBLIOGRÁFIA

Háromszáz oldalas József Attila-bibliográfiát állított össze Reguli Ernő, akinek korábbi hasonló feldolgozása 1955-ben az Irodalomtörténeti Közleményekben jelent meg, s akinek két elfelejtett József Attila-vers fölfedezését is köszönhetjük. Sokoldalú munkáját a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár adta ki.

Az életmű kutatói már 1971-ben várták az alapvető mű- és címjegyzék addigi anyagának közreadását. Végül csak a költő hetvenedik születésnapjára jelenhetett meg az összeállítás, amely feltárja az első verseskötet — *A szépség koldusa* — óta kiteljesedett életművet, s az alkotásairól szóló irodalmat, egészen 1974-ig.

Reguli Ernő figyelme minden elképzelhető adalékra kiterjed. Teljességre törekedve írja le József Attila eredeti munkáit, a versköteteken kívül novelláit, önvallomásait, tanulmányait, cikkeit, könyvismertetéseit és műfordításait; néhány kéziratban maradt műfordítást is regisztrál. Külön fejezetet szentel megzenésített verseinek, Reinitz Béla és Ottó Ferenc háború előtti komponálásaitól a legújabb, Durkó Zsolt—Kadosa Pál—Mihály András feldolgozásokig. Értesülünk a bibliográfia jóvoltából a zenei- és szöveg-hanglemezokről; eddig huszonhárom készült belőlük. Filmekből egyelőre hármat említhet a bibliográfus: Jancsó Miklósét (1957), Kósa Ferencét (1967) és Csőke Józsefét (1967).

A József Attilával foglalkozó írások tömegéről — könyvekről és cikkekről — bőséges válogatás tá-

jékoztat. Az első évszám itt 1922: a Makói Friss Újság és a Makói Reggeli Újság cikkírói ismertetik A szépség koldusát, névtelenül. Az első recenzorok közül persze azóta mindenkit ismer a József Attila-filológia. A névfeloldásokat pedig lelkiismeretesen rögzíti a könyvészeti szakember. A költő lírai létezésének első három évében — a fölfedező Juhász Gyulán kívül — hatan: Saitos Gyula, Espersit János, Kormányos István, Magyar László, Hont Ferenc és Márer György adtak hírt a világnak verseiről és — „istenkáromlásáról”.

Egyebek közt azt is megtudjuk a bibliográfiából, hogy 1974-ig kettőszázhatvanhárom verset írtak nagy elődjük emlékére a magyar költők. Áttekinthetjük lírája elterjedtségét a nagyvilágban. (Angolul és németül négy kötete jelent meg, franciául — az egészen kiterjedelműeket leszámítva — hét, oroszul és olaszul egyaránt öt). Kereken húsz nyelvre fordítottak tőle versgyűjteményt. Nem hiányoznak — mások mellett — a litván, a lett, a héber, a vietnami és a kínai kötetek sem.

Külön érdekessége a 2481 tételből álló jegyzéknek az elemzett versek mutatója. Ebből kiderül, hogy az Odát eddig huszonötön, az Esméletet tizennégyen, a Klárisókat, a Lebukottakat és A Dunánál című verset kilencen választották — költők és irodalomtörténészek — elemzésük tárgyául. Reguli Ernő hiánypótló bibliográfiáját az első verskiadások címlapjainak reprodukciói illusztrálják.